

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

ΤΟΥ

**ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

με τίτλο

**«ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ,
ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ, ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ
ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ»**

ΜΕΡΟΣ Α΄

**ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ, ΕΦΑΡΜΟΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ Ν.
4387/2016 ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Άρθρο 2

Τροποποίηση διατάξεων του π.δ. 169/2007

1. Τροποποίηση της παρ.6 του άρθρου 11 του π.δ.169/2007:

«6. Κατ' εξαίρεση θεωρείται ως συντάξιμος χρόνος πραγματικής υπηρεσίας ο χρόνος κάθε κανονικής ή αναρρωτικής άδειας, ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας μέχρι μία πενταετία, ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών, ο χρόνος της διαθεσιμότητας, εφόσον αυτή δεν οφείλεται σε αξιόποινη πράξη ή πειθαρχικό παράπτωμα για τα οποία επακολούθησε οριστική απόλυση από την υπηρεσία, καθώς και ο χρόνος της απεργίας, εφόσον θεωρείται ως χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας.

Επίσης θεωρείται ως συντάξιμος χρόνος πραγματικής υπηρεσίας ο χρόνος άδειας άνευ αποδοχών ανατροφής παιδιών ηλικίας μέχρι 6 ετών, όπως αυτός ισχύει κάθε φορά με βάση τις οικείες διοικητικές διατάξεις, με την προϋπόθεση της καταβολής από τον υπάλληλο των προβλεπόμενων ασφαλιστικών εισφορών.

Για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1.1.2011 και μετά, θεωρείται ως συντάξιμος χρόνος πραγματικής υπηρεσίας και ο χρόνος σπουδών για την απόκτηση ενός μόνο πτυχίου ανώτερης ή ανώτατης σχολής της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, καθώς και ο χρόνος σπουδών, μετά τη συμπλήρωση του 17ου έτους της ηλικίας, σε μέσες επαγγελματικές σχολές, ο οποίος είναι ίσος με τα κατά το χρόνο αποφοίτησης επίσημα ακέραια χρόνια σπουδών της οικείας σχολής, εφόσον ο χρόνος αυτός δεν λογίζεται συντάξιμος με βάση άλλες διατάξεις. Για τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου, ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας που λογίζεται συντάξιμος σύμφωνα με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής

ανέρχεται σε δύο (2) έτη.

Ο ανωτέρω χρόνος σπουδών αναγνωρίζεται ως συντάξιμος εφόσον ο ασφαλισμένος έχει συμπληρώσει χρόνο ασφάλισης δώδεκα (12) ετών.

Δημόσιος υπάλληλος που αποδέχεται θέση ή παρατείνει ή ανανεώνει τη θητεία του σε διεθνή οργανισμό στον οποίο μετέχει η Ελλάδα, λογίζεται ότι τελεί σε κανονική άδεια απουσίας χωρίς αποδοχές κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του στον Οργανισμό αυτό και για χρόνο που δεν μπορεί να υπερβεί τη δεκαετία συνολικά.

Ο χρόνος της πιο πάνω υπηρεσίας θεωρείται σαν πραγματική δημόσια υπηρεσία για κάθε περίπτωση και σαν συντάξιμος με την τήρηση των διατάξεων της παρ. 8 αυτού του άρθρου.

Στις διατάξεις αυτής της παραγράφου υπάγονται αυτοδίκαια και εκείνοι που μέχρι την έναρξη της ισχύος του Ν.Δ. 3768/57 (12-1 ΟΙ 957) αποδέχθηκαν θέση σε διεθνή οργανισμό από τους παραπάνω και για το λόγο αυτό κρίθηκαν ότι έπρεπε να απολυθούν ή απολύθηκαν.

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του επόμενου εδαφίου, οι διατάξεις των δεύτερου, τρίτου και τέταρτου εδαφίων της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και για τους υπαλλήλους που, πριν από την πρόσληψη τους στο Δημόσιο, αποδέχθηκαν θέση ή παράταση ή ανανέωση θητείας σε διεθνή οργανισμό στον οποίο μετέχει και η Ελλάδα, εφόσον κατά την έναρξη της θητείας τους στο διεθνή οργανισμό είχαν αποκτήσει την ιδιότητα υπαλλήλου στο Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών.

Όλη η προϋπηρεσία των υπαλλήλων του προηγούμενου εδαφίου στα εμπορικά και βιομηχανικά επιμελητήρια αναγνωρίζεται σαν συντάξιμη για τη θεμελίωση δικαιώματος σύνταξης από το Δημόσιο χωρίς κανένα όρο, προϋπόθεση ή περιορισμό, εκτός από αυτόν που τίθεται στο επόμενο εδάφιο.

Αν με βάση την υπηρεσία, που έχει αναγνωρισθεί σύμφωνα με τα προηγούμενα δύο εδάφια, αυτοί που αναφέρονται σ' αυτά δικαιούνται μεγαλύτερη σύνταξη από οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό, δεν τους καταβάλλεται σύνταξη από το Δημόσιο Ταμείο. Αν δικαιούνται τέτοια μικρότερη από κύρια ασφάλιση σε οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό, καταβάλλεται από το Δημόσιο η μεγαλύτερη αυτή σύνταξη, αποδίδεται όμως σ' αυτό από τον ασφαλιστικό οργανισμό η μικρότερη που τον βαρύνει.

Ο χρόνος και ο τρόπος της απόδοσης σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο από τον ασφαλιστικό οργανισμό στο Δημόσιο του βάρους αυτού από τη σύνταξη ορίζεται κάθε φορά με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Οι τακτικοί δημόσιοι υπάλληλοι που έλαβαν υποτροφία από το Κράτος και απολύθηκαν θεωρούνται ότι διατελούν σε εκπαιδευτική άδεια, εφόσον μετά τη λήξη της υποτροφίας τους προσλήφθηκαν πάλι στην ίδια ή άλλη δημόσια υπηρεσία και ο χρόνος που διανύθηκε κατ' αυτό τον τρόπο λογίζεται σαν συντάξιμος με τον περιορισμό του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής.»

3. Τροποποίηση της παρ.1 του άρθρου 63 του π.δ.169/2007:

«1.Το δικαίωμα για σύνταξη ή καταβολή δεν μπορεί να ασκηθεί αν ο δικαιούχος καταδικαστεί στην ποινή της κάθειρξης για οποιοδήποτε αδίκημα και μέχρι τη λήξη της ποινής.»

4. Τροποποίηση της περ.ι της παρ.2 του άρθρου 9 του π.δ.169/2007:

«ι) για τους πολιτικούς δημοσίους υπαλλήλους προϊσταμένους οργανικών μονάδων, οποιουδήποτε επιπέδου, το επίδομα θέσης ευθύνης της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 3205/2003 ή το επίδομα θέσης ευθύνης των περιπτώσεων Γ και Δ` της παρ. 1 του άρθρου 1 της υπ` αριθμ. 2/70481/0022/154.2004 κοινής υπουργικής απόφασης (ΦΕΚ 1874/Β`), κατά περίπτωση, ανεξάρτητα εάν αποχωρούν από τις θέσεις αυτές. Επί συρροής αξιώσεων για υπολογισμό των εν λόγω επιδομάτων από δύο βαθμίδες, λαμβάνεται υπόψη μόνο το ποσό που αντιστοιχεί στην ανώτερη βαθμίδα.

Στις διατάξεις της περίπτωσης αυτής, υπάγονται μόνο όσα από τα αναφερόμενα σε αυτές πρόσωπα έχουν ασκήσει τα καθήκοντα του Προϊσταμένου Οργανικής Μονάδας, όχι κατά αναπλήρωση ή κατ` ανάθεση τουλάχιστον για μία διετία, μετά την επιλογή τους για τη θέση αυτή από το αρμόδιο κατά περίπτωση όργανο ή μετά την τοποθέτησή τους στη θέση αυτή, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 4275/2014 (Α` 149). Αν τα ανωτέρω πρόσωπα έχουν συμπληρώσει την προβλεπόμενη διετία ως Προϊστάμενοι Οργανικών Μονάδων διαφορετικής βαθμίδας, καταβάλλεται το επίδομα θέσης την οποία κατείχε ο υπάλληλος για περισσότερο χρόνο.»

Άρθρο 4

Άσκηση του δικαιώματος στη σύνταξη

1. Τροποποίηση της παρ.1 του άρθρου 60 του π.δ.169/2007:

«1.Δεν επιτρέπεται σε καμιά ανεξάρτητα περίπτωση ν` αναγνωρισθούν αναδρομικά σε βάρος του Δημόσιου Ταμείου οικονομικά δικαιώματα από συντάξεις για χρονικό

διάστημα πέρα των τριών ετών από την πρώτη του μήνα κατά τον οποίο εκδίδεται η σχετική πράξη ή απόφαση.

Στις περιπτώσεις αναδρομικών οικονομικών δικαιωμάτων σε βάρος του Δημοσίου, που προκύπτουν κατά τον κανονισμό ή ανακαθορισμό της σύνταξης με βάση τις διατάξεις περί διαδοχικής ασφάλισης, το ανωτέρω χρονικό διάστημα επιμηκύνεται σε 5 έτη.

Τα ποσά που καταβάλλει το Δημόσιο για συντάξεις ή βοηθήματα γενικά δεν επιβαρύνονται με τόκους σε καμιά ανεξαιρέτως περίπτωση.»

Άρθρο 5

Καταργούμενες διατάξεις

1. Κατάργηση της περ.β του άρθρου 62 του π.δ.169/2007:

«β) Αν ο δικαιούχος καταδικαστεί αμετάκλητα, είτε όταν ήταν στην ενέργεια είτε ως συνταξιούχος, σε ποινή κάθειρξης για κλοπή, υπεξαίρεση, απάτη, πλαστογραφία, απιστία, παραποίηση ή σε φυλάκιση για δωροδοκία ή δωροληψία, εφόσον τα αδικήματα αυτά στρέφονται κατά του Δημοσίου ή κατά νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου καθώς και αν καταδικαστεί αμετάκλητα για κάποιο από τα αδικήματα των άρθρων 270 και 272 του Ποινικού Κώδικα, όπως αυτά τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις του Ν.Δ. 364/1969.»

Κατάργηση της παρ.1 του άρθρου 64 του π.δ.169/2007:

«1. Η σύζυγος και τα τέκνα αυτού που καταδικάστηκε για αδίκημα της περ. β του άρθρου 62 του Κώδικα αυτού, δικαιούνται με τους όρους αυτού του Κώδικα τη σύνταξη που τους ανήκει σαν αυτός που καταδικάστηκε να είχε πεθάνει και εφόσον ο ίδιος είχε αποκτήσει δικαίωμα με βάση τα έτη της υπηρεσίας του. Αν αυτός που καταδικάστηκε αποκτήσει πάλι δικαίωμα σύνταξης σύμφωνα με τους όρους της περίπτ. β` της παρ. 1 του άρθρου 62, παύει η πληρωμή της παραπάνω σύνταξης.»

2. Κατάργηση των παραγράφων 1,2,3,4,5 και 9 του άρθρου 3 του ν.3075/2002:

«1. Οι διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 8 του άρθρου 11 και της παραγράφου 6 του άρθρου 36 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίστανται ως εξής:

"Η αναγνώριση ως συντάξιμου του χρόνου που προβλέπεται από την τελευταία περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου γίνεται με πράξη της αρμόδιας διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, που υποβάλλεται σε προθεσμία πέντε ετών από τη χρονολογία που εξήλθε ο υπάλληλος από την υπηρεσία."

2. Οι διατάξεις του έβδομου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 14 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίστανται ως εξής:

"Η αίτηση για αναγνώριση υπηρεσίας που δεν αποδεικνύεται από επίσημα στοιχεία υποβάλλεται είτε κατά τη διάρκεια της ενεργού υπηρεσίας του υπαλλήλου ή του στρατιωτικού είτε μετά την έξοδό του από αυτή, σε προθεσμία πέντε ετών από την απομάκρυνσή του ή από την κοινοποίηση σε αυτόν της πράξης ή της απόφασης με την οποία δεν προσμετρήθηκε ως συντάξιμος η υπηρεσία της οποίας ζητά την αναγνώριση."

3. Οι διατάξεις της παραγράφου 21 του άρθρου 22 και της παραγράφου 6 του άρθρου 50 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίστανται ως εξής:

"Κάθε αίτηση που αφορά την αναγνώριση δικαιώματος σύνταξης, την αύξησή της ή την προσμέτρηση χρόνου συντάξιμης υπηρεσίας υποβάλλεται από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον μετά την έξοδο του υπαλλήλου από την υπηρεσία ή την έναρξη καταβολής της σύνταξης, με ποινή την έκπτωση από το δικαίωμα, σε προθεσμία πέντε ετών από τη γέννηση του δικαιώματος αυτού. Προκειμένου για πρόσωπα που βρίσκονται σε επιτροπεία, κηδεμονία ή δικαστική αντίληψη, η προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου δεν αρχίζει πριν την παρέλευση έξι μηνών από τότε που τα πρόσωπα αυτά έγιναν απεριόριστα ικανά ή απέκτησαν επίτροπο, κηδεμόνα ή αντιλήπτορα."

4. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 των άρθρων 23 και 51 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίστανται ως εξής:

"1. Η αίτηση για άσκηση δικαιώματος σύνταξης για αυτόν που έπαθε εξαιτίας της υπηρεσίας υποβάλλεται στο Υπουργείο που υπαγόταν ο υπάλληλος από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον μετά τη γέννηση του δικαιώματος, με ποινή την έκπτωση από το δικαίωμα, σε προθεσμία πέντε ετών από τη γέννησή του."

5. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 53 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίστανται ως εξής:

"1. Όπου στον Κώδικα αυτόν προβλέπεται εξέταση από την οικεία Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή, επιτρέπεται για μία μόνο φορά η επανεξέταση αυτού που έπαθε ή σε περίπτωση θανάτου του, του οικείου φακέλου από την ίδια Επιτροπή, με διαταγή του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου που υποβάλλεται σε προθεσμία ενός έτους από την κοινοποίηση της σχετικής πράξης ή απόφασης για τον κανονισμό σύνταξης και συνοδεύεται υποχρεωτικά από το παράβολο που ορίζεται κάθε φορά με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως."»

«9. Οι διατάξεις του άρθρου 62 του Κώδικα Πολεμικών Συντάξεων αντικαθίστανται ως εξής:

"Η αναγνώριση του δικαιώματος για σύνταξη σύμφωνα με τις διατάξεις των προηγούμενων άρθρων, γίνεται ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, με ποινή το απαράδεκτο, σε προθεσμία πέντε ετών, από τότε που γεννήθηκε το δικαίωμα αυτό."»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΕΦΑΡΜΟΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 4387/2016

Άρθρο 6

Τροποποίηση του άρθρου 28 και 29 του ν.4387/2016 (Α΄ 85)

2. Κατάργηση της παρ. 9 του άρθρου 29 του ν.4387/2016:

«9. Οι διατάξεις του παρόντος έχουν αναλογική εφαρμογή και στα πρόσωπα που συνταξιοδοτούνται, σύμφωνα με το ειδικό καθεστώς του Ν. 3163/1955.»

Άρθρο 7

Τροποποίηση του άρθρου 30 του ν.4387/2016

Τροποποίηση του άρθρου 30 παρ.1 του ν.4387/2016:

«1. Στην περίπτωση ασφαλισμένων οι οποίοι, υπό την ισχύ του προϊσχύοντος νομοθετικού καθεστώτος κατέβαλλαν εισφορές ανώτερες από αυτές του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, το ανταποδοτικό μέρος της σύνταξης για κάθε έτος που έχει καταβληθεί επιπλέον εισφορά, θα υπολογίζεται με ετήσιο συντελεστή αναπλήρωσης 0,075% για καθεμία ποσοστιαία μονάδα (1%) επιπλέον εισφοράς. Ο συντάξιμος μισθός σε αυτή την περίπτωση θα προκύπτει λαμβάνοντας υπόψη τη βάση υπολογισμού της επιπλέον εισφοράς. Οι διατάξεις του άρθρου 28 εφαρμόζονται αναλόγως.

Εξαιρούνται τα πρόσωπα που συνταξιοδοτούνται βάσει των διατάξεων του άρθρου 3 της υπ` αριθμ. Φ.11321/ οικ.47523/1570/23.10.2015 απόφασης του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Β` 2311) πλην των προσώπων που υπάγονται στις διατάξεις των περιπτώσεων ε` και στ` της παρ. 2 του άρθρου 46 του ν. 2084/1992 (Α` 165). Τα τελευταία πρόσωπα δικαιούνται την προσαύξηση του πρώτου εδαφίου για καθεμία ποσοστιαία μονάδα (1%) εισφοράς που υπερβαίνει το κάτωθι συνολικό ποσοστό εισφορών ασφαλισμένου και εργοδότη: α)

27% για τα πρόσωπα της περίπτωσης ε` της παρ. 2 του άρθρου 46 του ν. 2084/1992, β) 23,6 % για τα πρόσωπα της περίπτωσης στ` της παρ.2 του άρθρου 46 του ν. 2084/1992, πλην των παλαιών ασφαλισμένων (ασφαλισμένων πριν την 1.1.1993) που υπάγονται στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα του ΤΑΠ - ΔΕΗ. Τα τελευταία πρόσωπα δικαιούνται την προσαύξηση του πρώτου εδαφίου για καθεμία ποσοστιαία μονάδα (1%) εισφοράς που υπερβαίνει το συνολικό ποσοστό εισφορών ασφαλισμένου και εργοδότη Κλάδου Σύνταξης και επασφαλιστρού βαρέων επαγγελμάτων των αντίστοιχων κατηγοριών εργαζομένων- υπαγομένων στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Για τους ασφαλισμένους που δεν συνταξιοδοτούνται βάσει των διατάξεων του άρθρου 3 της ανωτέρω υπουργικής απόφασης εφαρμόζεται το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου.».

Άρθρο 8

Τροποποίηση του άρθρου 31 του ν. 4387/2016

Τροποποίηση του άρθρου 31 παρ.1 του ν.4387/2016:

«1. Οι ασφαλισμένοι δικαιούνται σύνταξη αναπηρίας και τα μέλη της οικογένειάς τους σύνταξη λόγω θανάτου, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις και ανεξαρτήτως χρόνου ασφάλισης, αν η αναπηρία ή ο θάνατος οφείλεται σε εργατικό ατύχημα ή ατύχημα κατά την απασχόληση. Για τη χορήγηση της σύνταξης του προηγούμενου εδαφίου απαιτείται υποβολή αίτησης συνταξιοδότησης από τον κατά τα ανωτέρω δικαιούχο. Η προθεσμία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης, η διαδικασία αναγγελίας και διαπίστωσης του εργατικού ατυχήματος ή ατυχήματος κατά την απασχόληση, το είδος της νόσου ανά επάγγελμα και κάθε άλλο σχετικό θέμα καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Με το εργατικό ατύχημα ή ατύχημα κατά την απασχόληση εξομοιώνονται και οι επαγγελματικές ασθένειες. Μέχρι την έκδοση της απόφασης αυτής εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις του Κανονισμού Ασθενείας του οικείου φορέα κύριας ασφάλισης

και για όσους ασφαλιζονται μετά την 1.1.2016 αυτές του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, όπως ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος.»

Άρθρο 13

Τροποποίηση του άρθρου 57 του ν.4387/2016

1. Τροποποίηση του άρθρου 57 παρ.4 περ.θ του ν.4387/2016:

«θ. Έναν (1) ειδικό επιστήμονα, εξειδικευμένο σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης και προστασίας που ορίζεται από τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με τον αναπληρωτή του, ίδιων προσόντων με αυτόν.»

2. Τροποποίηση του άρθρου 57 παρ.6 του ν.4387/2016:

«6. Ως εισηγητής χωρίς δικαίωμα ψήφου παρίσταται ο αρμόδιος Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης και ο αρμόδιος Προϊστάμενος Διεύθυνσης, ανάλογα με τη φύση του συζητούμενου θέματος ή ο αρμόδιος Προϊστάμενος Τμήματος σε περίπτωση που ελλείπει, απουσιάζει ή κωλύεται ο αρμόδιος Προϊστάμενος Διεύθυνσης.

Στις συνεδριάσεις του Δ.Σ., χωρίς δικαίωμα ψήφου και ανάλογα με το θέμα που εισάγεται προς συζήτηση, παρίσταται ο Πρόεδρος της αντίστοιχης Συμβουλευτικής Επιτροπής, στην οποία εκπροσωπείται ο οικείος κοινωνικός χώρος.

Χρέη γραμματέα του Δ.Σ. εκτελεί υπάλληλος του Ε.Φ.Κ.Α., ο οποίος ορίζεται με τον αναπληρωτή του με πράξη του Διοικητή.»

Άρθρο 14

Τροποποίηση του άρθρου 71 του ν.4387/2016

Τροποποίηση του άρθρου 71 παρ.6 του ν.4387/2016:

«6. Όλες οι κενές οργανικές θέσεις των εντασσόμενων φορέων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών, πλην εκείνων της Γενικής Διεύθυνσης Χορήγησης Συντάξεων Δημοσίου

Τομέα, καταργούνται από την ημερομηνία ένταξής τους στον Ε.Φ.Κ.Α., εκτός εάν έχει προκηρυχθεί η πλήρωσή τους.»

Άρθρο 16

Αχρεωστήτως καταβληθείσες εισφορές

Τροποποίηση του άρθρου 104 ν.4387/2016:

«Άρθρο 104

Επιστροφή αχρεωστήτως εισπραχθεισών εισφορών

Η παρ. 7 του άρθρου 27 του α.ν.1846/1951, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Εισφορές που έχουν εισπραχθεί αχρεώσητα, επιστρέφονται άτοκα στους δικαιούχους, μετά από αίτησή τους.

Επιστρέφονται μόνο μετά από συμψηφισμό είτε με επόμενες οφειλόμενες καταβολές βάσει δηλώσεων ΑΠΔ, εντός έτους, είτε με απόσβεση οφειλής τους, καταρχήν προς το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για οποιονδήποτε λόγο, και στη συνέχεια για οφειλή τους προς άλλους ασφαλιστικούς φορείς και φορολογικές αρχές.

Διατάξεις που προβλέπουν την επιστροφή εντόκως εισφορών που καταβάλλονται αχρεώσητα, παύουν να ισχύουν.

Κατ' εξαίρεση, επιστρέφονται εντόκως, έπειτα από αμετάκλητη απόφαση και ακύρωση των πράξεων καταλογισμού, με βάση το κυμαινόμενο επιτόκιο που καθορίζει η Τράπεζα της Ελλάδος, (βάσει του άρθρου 46 του Ν. 3863/2010), όπως αυτό ισχύει κατά το χρόνο της έκδοσης της απόφασης επιστροφής.

Οι εισφορές που εισπράττονται και συνεισπράττονται αχρεώσητα, από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, υπέρ κλάδων ασθένειας και για λογαριασμό τρίτων φορέων, δεν επιστρέφονται.

Οι παρούσες διατάξεις εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς περιπτώσεις κατά την έναρξη ισχύος του νόμου.»»

Άρθρο 17

Τροποποίηση του άρθρου 42 του ν.4052/2012 (Α' 41)

Τροποποίηση της υποπερ. βά' της περ.β' της παρ.5 του ν.4052/2012:

«βα. το τμήμα της σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισής τους έως 31.12.2014 υπολογίζεται με βάση ποσοστό αναπλήρωσης, το οποίο για κάθε χρόνο ασφάλισης αντιστοιχεί σε ποσοστό 0,45% υπολογιζομένου επί των συντάξιμων αποδοχών εκάστου ασφαλισμένου, όπως αυτές υπολογίζονται και για την έκδοση της κύριας σύνταξης.»

Άρθρο 19

Τροποποίηση του άρθρου 62 του ν.4170/2013 (Α' 163)

Τροποποίηση το πρώτο εδάφιο της παρ.1 του άρθρου 62 του ν.4170/2013:

«1. Συστήνεται «Σύστημα Μητρώων Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών» (Σ.Μ.Τ.Λ. και Λ.Π.) των πιστωτικών ιδρυμάτων, των ιδρυμάτων πληρωμών και των ιδρυμάτων ηλεκτρονικού χρήματος που λειτουργούν στην Ελλάδα, καθώς και των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών που αποδέχονται συναλλαγές καρτών πληρωμών (card acquirers) με έδρα το εξωτερικό και οι οποίοι δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, εξυπηρετώντας επιχειρήσεις στην Ελληνική επικράτεια, με σκοπό τη διευκόλυνση της διαβίβασης των αιτημάτων παροχής πληροφοριών από το σύνολο των υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων και του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος του Υπουργείου Οικονομικών, την Οικονομική Αστυνομία, τον Οικονομικό εισαγγελέα, τον Εισαγγελέα Εγκλημάτων Διαφθοράς, την Αρχή Καταπολέμησης της νομιμοποίησης των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και ελέγχου των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης. Τα αιτήματα παροχής πληροφοριών αφορούν σε κάθε στοιχείο και πληροφορία για φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που τηρούνται στους ως άνω αναφερόμενους Παρόχους, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας για

την άρση του τραπεζικού και επαγγελματικού απορρήτου, καθώς και του απορρήτου των στοιχείων έναντι των παραπάνω αρχών και υπηρεσιών του δημοσίου και της αυτοματοποιημένης πρόσβασής τους σε αυτό.»

Άρθρο 21

Τροποποίηση του άρθρου 26 του π.δ. 422/1981 (Α' 114)

Τροποποιείται η παρ. 1 του άρθρου 26 του π.δ/τος 422/1981:

«Άρθρον 26.

Κρατήσεις επί των αποδοχών.

Άρθρ. 3 παρ. 1 ν.δ. 1050/42.

1. Αι επί των τακτικών αποδοχών των δημοσίων υπαλλήλων εν γένει και των υπαλλήλων των Ειδικών Ταμείων ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ως και οι επί των προσθέτων αμοιβών ή οιωνδήποτε άλλων αποζημιώσεων των αυτών ως άνω υπαλλήλων κρατήσεις υπέρ του Μ.Τ.Π.Υ. ορίζονται κατά τας διατάξεις του παρόντος άρθρου, καταργουμένη πάσης άλλης αντιθέτου διατάξεως, αφορώσης είτε τας κατά το παρόν άρθρον κρατήσεις υπέρ του Μ.Τ.Π.Υ. είτε τας εκ τούτων εξαιρέσεις:

Άρθρ. 3 παρ. 1 περ. α' ν.δ. 1050/42, άρθρ. 4 παρ. 1 υπ' αριθμ. 66/56

Π.Υ.Σ. και άρθρ. 7 παρ. 1 ν. 283/76.

α) Επί του μηνιαίου βασικού μισθού και του επιδόματος χρόνου υπηρεσίας των δημοσίων πολιτικών υπαλλήλων, οίτινες κατά τας κειμένας διατάξεις τυγχάνουσι μέτοχοι του Μ.Τ.Π.Υ. ως και των ωσαύτως κατά τας κειμένας διατάξεις μετόχων του αυτού Ταμείου υπαλλήλων των Ειδικών Ταμείων ή των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, επιβάλλεται παγία κράτησις τέσσαρα τοις εκατόν (4%), καταργουμένης άμα από 1ης Ιανουαρίου 1976 της εκ 2% προσθέτου κρατήσεως επί των αποδοχών των υπαλλήλων τούτων των μηνών Ιανουαρίου και Ιουλίου εκάστου έτους, της προβλεπομένης υπό της παρ. 2 του άρθρου 4 του από

16/22.4.53 β.δ. "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως ενίων διατάξεων περί Μ.Τ.Π.Υ."

Άρθρ. 3 παρ. 1 περ. β` ν.δ. 1050/42 και άρθρ. 4 παρ. 1 υπ` αριθ. 66/56 Π.Υ.Σ.

β) Επί των πάσης φύσεως επιδομάτων, επιμισθίων, ποσοστών και οινωνδήποτε άλλων αποζημιώσεων, καταβαλλομένων προς τους εν τω προηγουμένω εδαφίω ο μνημονευομένους υπαλλήλους, επιβάλλεται κράτησις ένα τοις εκατόν (1%). Άρθρ. 1 παρ. 2 υπ` αριθ. 270/5.2.45 απ. Υπ. Οικονομικών εν συνδυασμώ προς άρθρ. μόνον δ. 20/24.8.51 (κατ` εξουσ/σιν) άρθρ. 13 παρ. 2 α.ν. 1538/50 εκδοθέντος), άρθρ. 3 παρ. 1 περ. γ` (εδαφ. β) ν.δ. 1050/42 και άρθρ. 1 παρ. 2 εδ. β` υπ` αρ. 270/5.2.45 απ. Υπ. Οικονομικών.

Άρθρ. 5 παρ. 7 εδ. α` Καταστατικού.»

Άρθρο 24

Ασφάλιση αιρετών προσώπων

1. Καταργούνται οι περ. β' και γ' της παρ. 11 του άρθρου 5 του ν.2703/1999 (Α' 72):

«β. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου έχουν εφαρμογή και για τα μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. και Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. μερικής απασχόλησης που κατέχουν παράλληλα και δεύτερη θέση στο δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα, για τους οποίους όλη η εφεξής υπηρεσία τους στη δεύτερη θέση λογίζεται ως πραγματική και συντάξιμη υπηρεσία πλήρους απασχόλησης, για κάθε συνέπεια εκτός λήψης πλήρους μισθού, που διανύθηκε στο Α.Ε.Ι. ή στο Τ.Ε.Ι. από το οποίο προέρχονται. Στην περίπτωση αυτήν οι ασφαλιστικές εισφορές υπολογίζονται στις αποδοχές που θα ελάμβαναν αν υπηρετούσαν ως μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. πλήρους απασχόλησης, βαρύνουν τους ίδιους, οι μεν εισφορές του εργοδότη κατά το ποσό που αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ των παραπάνω αποδοχών και εκείνων της θέσης μερικής απασχόλησης και παρακρατούνται από τις αποδοχές της θέσης της μερικής απασχόλησης. Οι αποδοχές που λαμβάνουν τα πρόσωπα αυτά από τη δεύτερη θέση δεν υπόκεινται σε ασφαλιστικές κρατήσεις, εκτός εάν με δήλωσή τους

του ν.1599/1986, που υποβάλλεται μέσα στις προθεσμίες της προηγούμενης περίπτωσης α', επιλέξουν την παραμονή τους στο ασφαλιστικό καθεστώς της θέσεως αυτής και την απαλλαγή τους από τις επιπλέον κρατήσεις της θέσεως μερικής απασχόλησης ως μέλους Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. ή Ε.Π. των Τ.Ε.Ι.

γ. Ειδικά τα μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. και Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. που τελούν σε αναστολή άσκησης των καθηκόντων τους λόγω εκλογής τους στο βουλευτικό αξίωμα, συνεχίζουν να ασφαρίζονται για κύρια, επικουρική ασφάλιση και πρόνοια στους φορείς που υπάγονταν ως μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. και Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. μέχρι την εκλογή τους. Στην περίπτωση αυτήν η παράλληλη ασφάλιση με εκείνη ως βουλευτών παρέχει και αντίστοιχο συντάξιμο χρόνο για τον οποίο τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, από τα οποία προέρχονται οι εν λόγω βουλευτές, βαρύνονται με τις αναλογούσες εισφορές για κύρια, επικουρική ασφάλιση και πρόνοια. Οι ασφαλιστικές αυτές εισφορές υπολογίζονται στο συντάξιμο ή στον ασφαλιστέο μισθό της οργανικής τους θέσης, όπως αυτός θα διαμορφωνόταν κάθε φορά αν συνέχιζαν τη σταδιοδρομία τους στη θέση πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης.»

Άρθρο 29

Ενιαιοποίηση προϋποθέσεων καταβολής σύνταξης σε περιπτώσεις ποινικής καταδίκης του δικαιούχου

Κατάργηση της περ.α της παρ.7 του άρθρου 29 του α.ν.1846/1951:

«α) Εάν ο συνταξιούχος εκτίη ποινήν στερητικήν της ελευθερίας μεγαλυτέραν των εξ μηνών, εφ' όσον χρόνος εκτίει ταύτην. Εφ' όσον όμως υπάρχωσι πρόσωπα, άτινα εν περιπτώσει θανάτου τούτου θα ελάμβανον σύνταξιν, ταύτα δικαιούνται εις την απόληψιν της συντάξεως, ητις θα κατεβάλλετο εις ταύτα εν περιπτώσει θανάτου του συνταξιούχου.»

Κατάργηση της περ.α της παρ.3 και της παρ.4 του άρθρου 13 του ν.4491/1966:

«(3) α) Εάν ο συνταξιούχος εκτίη ποινήν στερητικήν της ελευθερίας αυτού μεγαλύτεραν του έτους και δι' όσον χρόνον εκτίει ταύτην.»

«4. Το δικαίωμα εις σύνταξιν απόλλυται εάν ο δικαιούχος καταδικασθή εις εγκληματικήν ποινήν επί κλοπή, υπεξαιρέσει, απάτη, πλαστογραφία, απιστία, εφ' όσον τα αδικήματα ταύτα στρέφονται κατά της ΔΕΗ ή του Ελληνικού Δημοσίου.- Παρεχομένης χάριτος μετ' άρσεως συνεπειών ή επερχομένης αποκαταστάσεως το δικαίωμα εις σύνταξιν ανακτάται από της πρώτης του επομένου μηνός εκείνου καθ' ον ήρθησαν αι συνέπειαι ή εγένετο η αποκατάστασις.- Εφ' όσον υπάρχουν πρόσωπα, άτινα εν περιπτώσει θανάτου του δικαιούχου θα ελάμβανον σύνταξιν, ταύτα δικαιούνται κατά το χρονικόν διάστημα καθ' ό δεν δύναται ν' ασκηθή υπ' αυτού το εις σύνταξιν δικαίωμα, να τύχουν συντάξεως, ως εάν ο καταδικασθείς είχεν αποβιώσει.»

Κατάργηση του δεύτερου και τρίτου εδαφίων της περ. ε του άρθρου 7 της ΥΑ.21545/1927 (Β' 174):

«Επί απολύσεως, μετά 15ετή συντάξιμον υπηρεσίαν ησφαλισμένου ένεκα καταδίκης δι' αμετακλήτου δικαστικής αποφάσεως επί καταχρήσει, υπεξαιρέσει, απάτη ή πλαστογραφία εις βάρος της παρ' ή υπηρετεί Τραπέζης ή του Ταμείου δεν χορηγείται εις τούτον σύνταξις.

Εάν όμως υπάρχουσι σύζυγος ή τέκνα, άτινα θα εδικαιούντο συντάξεως κατά τους όρους του άρθρ. 8, καταβάλλεται αυτοίς η σύνταξις, ήτις θα τοις απενέμετο εις περίπτωσιν θανάτου του ησφαλισμένου.»

Κατάργηση του άρθρου 52 του π.δ.284/1974 (Α' 101):

« Στερήσεις.

Αρθρον 52.

1. Στερείται ή εκπίπτει του δικαιώματος συντάξεως αναπηρίας, γήρατος θανάτου : α) ο ησφαλισμένος ο οποίος προεκάλεσε δολίως την επέλευσιν του ασφαλιστικού κινδύνου

και κατεδικάσθη διά την πράξιν του αμετακλήτως υπό του ποινικού δικαστηρίου και β) ο καταδικασθείς εις την ποινήν της ειρκτής και εφ' όσον χρόνον εκτίει ταύτην.

Εις αμφοτέρας τας ως άνω περιπτώσεις το δικαίωμα επί την παροχήν μεταβιβάζεται εις τους κατά το άρθρον 43 λόγω θανάτου δικαιούχους του ησφαλισμένου.

2. Ο προκαλέσας των θάνατον του ησφαλισμένου ή συνταξιούχου , εφ' όσον διά τούτο κατεδικάσθη δι' αμετακλήτου αποφάσεως του ποινικού δικαστηρίου , στερείται ή εκπίπτει του δικαιώματος συντάξεως ης θαεδικαιούτο λόγω θανάτου του ησφαλισμένου ή συνταξιούχου.

Εν τη περιπτώσει ταύτη της συντάξεως δικαιούνται οι λοιποί κατά το άρθρον 43 δικαιούχοι.»

Κατάργηση του άρθρου 14 της Κ.Υ.Α. Β2/54/3/236/76/οικ.695/1977 (Β' 329):

«1. Στερείται του δικαιώματος συντάξεως λόγω αναπηρίας ο ησφαλισμένος ο εκ προθέσεως καταστάς ανάπηρος η συνεπεία πλημμελήματος η κακουργήματος παρ' αυτού διαπραχθέντος, η δε ενοχή του αποδεικνύεται δια τελεσιδίκου δικαστικής αποφάσεως. Εάν όμως υπάρχουν πρόσωπα εκ των αναφερομένων εις το άρθρον 4 παρ. 1 του παρόντος, ταύτα δικαιούνται της συντάξεως της οποίας θα εδικαιούντο εις περίπτωσιν θανάτου του ησφαλισμένου.

2. Πρόσωπα εκ των κατά το άρθρον 4 παρ. 1 του παρόντος δικαιουμένων συντάξεων στερούνται παντός επ' αυτής δικαιώματος, εάν δι' αποφάσεως Ποινικού Δικαστηρίου ήθελον καταδικασθή δια πράξιν, αποτέλεσμα της οποίας υπήρξεν ο θάνατος του ησφαλισμένου ή συνταξιούχου.

Κατάργηση του άρθρου 26 και της περ.α του άρθρου 27 του π.δ.419/1983 (Α' 154):

«Άρθρο 26

Στερήσεις

1. Στερείται του δικαιώματος συντάξεως λόγω αναπηρίας ασφαλισμένος που έγινε ανάπηρος εκ προθέσεως ή για πλημμέλημα ή κακούργημα που διαπράχθηκε από αυτόν η δε ενοχή του αποδεικνύεται με τελεσίδικη δικαστική απόφαση. Εάν όμως υπάρχουν πρόσωπα από τα αναφερόμενα στο άρθρο 18 παρ. 1 του διατάγματος αυτού, δικαιούνται αυτά τη σύνταξη που θα έπαιρναν σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου.

2. Πρόσωπα, από τα αναφερόμενα στο άρθρο 18 παρ. 1 του διατάγματος αυτού, που δικαιούνται σύνταξη, στερούνται κάθε δικαίωμα συντάξεως, εάν με απόφαση Ποινικού Δικαστηρίου έχουν καταδικασθεί για πράξη, που είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο του ασφαλισμένου η συνταξιούχου.»

«α) Εάν και για όσο χρόνο ο συνταξιούχος εκτίει ποινή, στερητική της ελευθερίας, που είναι μεγαλύτερη από ένα (1) έτος. Εφόσον όμως υπάρχουν πρόσωπα, τα οποία στην περίπτωση θανάτου του παίρνουν σύνταξη, αυτά δικαιούνται τη σύνταξη που καταβάλλεται σύ αυτά στην περίπτωση θανάτου του συνταξιούχου και για όσο χρόνο στερείται της συντάξεως ο δικαιούχος.»

Κατάργηση της περ.α' της παρ.3 του άρθρου 52 του β.δ. της 29 Μαΐου/25 Ιουν. 1958 (Α' 96):

«α) Εφ' όσον ο συνταξιούχος εκτίει ποινήν στερητικήν της ελευθερίας του μακροτέραν της πενταετίας η σύνταξις υπάρχόντων τέκνων και συζύγου κατανέμεται μεταξύ αυτών κατ' ισομοιρίαν, μη υπάρχόντων δε συζύγου και τέκνων η σύνταξις αποδίδεται εις αυτόν εξ ολοκλήρου.»

Κατάργηση της περ.α της παρ.1 του άρθρου 22 του ν.δ.4114/1960 (Α' 164):

«α) Εάν ο δικαιούχος καταδικασθή εις εγληματικήν ποινήν επί κλοπή, υπεξαίρεσει, απάτη, ιδιοποιήσει, πλαστογραφία, απιστία ή παραποιήσει, εφ' όσον τα αδικήματα ταύτα στρέφονται κατά του Ταμείου.»

Κατάργηση της περ.δ της παρ.1 του άρθρου 32 του π.δ. 258/2005 (Α' 316):

«δ) Αν ο συνταξιούχος εκτίει ποινή στερητική της ελευθερίας του μεγαλύτερη από ένα έτος, εφόσον το αδίκημα για το οποίο καταδικάσθηκε έχει σχέση με τη συμπεριφορά του έναντι του Οργανισμού. Στην περίπτωση αυτή η σύνταξη μεταβιβάζεται στους δικαιούχους, εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 23 του παρόντος.»

Κατάργηση της περ.α του άρθρου 25α του π.δ.913/1978 (Α' 220):

«α) Αν ο συνταξιούχος εκτίει σε ελληνικές φυλακές ποινή στερητική της ελευθερίας μεγαλύτερη από ένα έτος και για όσο χρόνο την εκτίει. Αν όμως υπάρχουν πρόσωπα που σε περίπτωση θανάτου του θα έπαιρναν σύνταξη, τα πρόσωπα αυτά παίρνουν τη σύνταξη που θα έπαιρναν σε περίπτωση θανάτου του συνταξιούχου.»

Άρθρο 30

Παράταση χορήγησης αναπηρικής σύνταξης

Τροποποίηση του άρθρου 66 του ν.4144/2013 (Α' 88):

«Άρθρο 66

Στις περιπτώσεις λήξης του συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω αναπηρίας και, εφόσον εκκρεμεί στις υγειονομικές επιτροπές ΚΕ.Π.Α. ιατρική κρίση, χωρίς υπαιτιότητα των ασφαλισμένων, το δικαίωμα συνταξιοδότησής τους λόγω αναπηρίας παρατείνεται για ένα εξάμηνο, με το ίδιο ποσό που ελάμβαναν οι συνταξιούχοι πριν από τη λήξη του δικαιώματος, με την προϋπόθεση ότι για το δικαίωμα αυτό είχαν κριθεί από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή αναπηρίας με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%. Εάν μετά τη γνωμάτευση των υγειονομικών επιτροπών ΚΕ.Π.Α., κριθεί ότι αυτοί δεν φέρουν συντάξιμο ποσοστό αναπηρίας ή φέρουν μικρότερο ποσοστό αναπηρίας από

το προγενεστερώς κριθέν, οι αχρεωστήτως καταβληθείσες παροχές αναζητούνται άτοκα, δια συμψηφισμού, με μηνιαία παρακράτηση 20% από τις τυχόν χορηγούμενες συνταξιοδοτικές παροχές, ενώ, στην περίπτωση που δεν χορηγούνται παροχές, αναζητούνται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ε.ΔΕ..

Οι ως άνω ρυθμίσεις εφαρμόζονται και για όλα τα επιδόματα που χορηγούνται λόγω αναπηρίας, καθώς και για τις συντάξεις με αιτία την αναπηρία, ενώ, για τον ίδιο χρόνο, παρατείνεται η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη όσων εμπíπτουν στο παρόν άρθρο. Η ισχύς του άρθρου αυτού αρχίζει αναδρομικά από 1.7.2016 για όλα τα πρόσωπα που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του και λήγει στις 30.6.2017.»

Άρθρο 31

Τροποποίηση του άρθρου 30 του ν.1469/1984 (Α' 111)

Τροποποίηση του άρθρου 30 του ν.1469/1984 (Α' 111):

«Άρθρο 30.

Ο ανασφάλιστος διαζευγμένος σύζυγος (άνδρας ή γυναίκα) μπορεί να διατηρήσει σαν άμεσα ασφαλισμένος το δικαίωμα παροχών ασθενοείας σε είδος, που είχε κατά το χρόνο λύσης του γάμου στο Δημόσιο ή στον ασφαλιστικό οργανισμό αρμοδιότητας του Υπουργείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που ήταν ασφαλισμένος για παροχές ασθενοείας ο άλλος σύζυγος, εφόσον συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

α) Ο γάμος λύθηκε μετά τη συμπλήρωση του 35ου έτους της ηλικίας.

β) Δεν καλύπτεται άμεσα ή έμμεσα για παροχές ασθενοείας από το Δημόσιο ή άλλο ασφαλιστικό φορέα.

2. Για τη διατήρηση του δικαιώματος των παροχών ασθενοείας, σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, ο ενδιαφερόμενος υποχρεούται στην καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών για τον κλάδο ασθενοείας του φορέα που υπάγεται, λόγω της ιδιότητας του διαζευχθέντος συζύγου, ως εξής:

α) Οι ασφαλιζόμενοι στο Δημόσιο καταβάλλουν εισφορά σε ποσοστό 5% που υπολογίζεται στο σύνολο των μηνιαίων αποδοχών του εισαγωγικού βαθμού του τακτικού δημοσίου υπαλλήλου Κλάδου ΜΕ, που στερείται οικογενειακών βαρών.

β) Οι ασφαλιζόμενοι στον κλάδο ασθενείας ασφαλιστικών οργανισμών ή ταμείων υγείας ασφάλισης μισθωτών καταβάλλουν το άθροισμα της εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη για τις παροχές σε είδος του κλάδου ασθενείας του ταμείου, που αναλογεί στο ημερομίσθιο του ανειδίκευτου εργάτη.

γ) Οι ασφαλιζόμενοι στον κλάδο ασθενείας ασφαλιστικών οργανισμών ή ταμείων υγείας, που ασφαλίζουν αυτοτελώς απασχολούμενα πρόσωπα ή ελεύθερους ή ανεξάρτητους επαγγελματίες καταβάλλουν τις εισφορές που αντιστοιχούν στην κατώτερη ασφαλιστική κλάση ή τη μηνιαία ασφαλιστική εισφορά όπου δεν προβλέπονται ασφαλιστικές κλάσεις ή κατηγορίες.

3. Το ασφαλιστικό δικαίωμα ασκείται από τον ενδιαφερόμενο εντός τους από την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου.

Στην περίπτωση που το διαζύγιο εκδοθεί μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, το ασφαλιστικό δικαίωμα ασκείται εντός έτους από την ημερομηνία της τελεσίδικης έκδοσης της απόφασης του διαζυγίου.

4. Επέκταση των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου και σε άλλες περιπτώσεις διαζευγμένων προσώπων ρυθμίζεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού.»

ΜΕΡΟΣ Β΄
ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 33

Τροποποιήσεις του άρθρου 2 του ν. 3996/2011

Με την παρ. 2 αντικαθίσταται το τελευταίο εδάφιο της περ. δ΄ της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3996/2011 που έχει ως εξής:

«δ. Ερευνά οποιαδήποτε ώρα κατά τη διάρκεια της ημέρας ή της νύχτας τους χώρους εργασίας, όταν κρίνει αναγκαίο, χωρίς προειδοποίηση προς τον εργοδότη, και έχει ελεύθερη πρόσβαση σε οποιοδήποτε από τα βιβλία, μητρώα, έγγραφα, αρχεία και κάθε άλλου είδους στοιχείο που τηρούνται από την επιχείρηση, λαμβάνει αντίγραφα, καθώς και έχει πρόσβαση στη δομή της παραγωγικής διαδικασίας. Προβαίνει σε δειγματοληψίες και αναλύσεις δειγμάτων από τους χώρους εργασίας, λαμβάνει φωτογραφίες ή μαγνητοσκοπεί και προβαίνει σε μετρήσεις επιβλαβών φυσικών, χημικών και βιολογικών παραγόντων στο περιβάλλον εργασίας, με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και την προστασία της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και τον εντοπισμό νέων και αναδυόμενων κινδύνων που προκαλούνται από την εισαγωγή νέων τεχνολογιών και τις αλλαγές στην οργάνωση της εργασίας. Στον εργοδότη που αρνείται την κατά τα προηγούμενα εδάφια είσοδο και πρόσβαση ή την παροχή στοιχείων ή πληροφοριών ή παρέχει ανακριβείς πληροφορίες ή στοιχεία, επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις της περίπτωσης Α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 24.»

Άρθρο 34

Τροποποίηση του άρθρου 23 του ν. 3996/2011

Αντικαθίσταται η περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 23 του ν. 3996/2011 που έχει ως εξής:

«α. Αν κρίνει ότι υπάρχει άμεσος κίνδυνος για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, διακόπτει προσωρινά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, τη λειτουργία της επιχείρησης ή τμήματος της και εισηγείται στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης την οριστική διακοπή της λειτουργίας της, αν η επιχείρηση, μετά την προσωρινή διακοπή ή την επιβολή διοικητικών κυρώσεων, εξακολουθεί να παραβαίνει συστηματικά τις διατάξεις της νομοθεσίας με άμεσο κίνδυνο για τους εργαζόμενους.»

Άρθρο 35

Τροποποίηση του άρθρου 24 του ν. 3996/2011

Αντικαθίσταται υποπαρ. 1B του άρθρου 24 του ν. 3996/2011 που έχει ως εξής:

«B. Προσωρινή διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης, για χρονικό διάστημα μέχρι τριών ημερών με αιτιολογημένη πράξη του Ειδικού Επιθεωρητή ή με αιτιολογημένη πράξη του Προϊσταμένου της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Επιθεώρησης του Σ.ΕΠ.Ε., ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του αρμόδιου Επιθεωρητή Εργασίας. Και στις δύο περιπτώσεις η κύρωση επιβάλλεται κατόπιν προηγούμενης πρόσκλησης του εργοδότη για παροχή εξηγήσεων. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του Ειδικού Επιθεωρητή ή του Προϊσταμένου της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Επιθεώρησης του Σ.ΕΠ.Ε., μπορεί να επιβληθεί στον εργοδότη προσωρινή διακοπή της λειτουργίας για διάστημα μεγαλύτερο από τρεις ημέρες ή και οριστική διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης. Για την περίπτωση α της παραγράφου 3

του άρθρου 23 δεν απαιτείται πρόσκληση για παροχή εξηγήσεων και η διακοπή επιβάλλεται με αιτιολογημένη πράξη του Ειδικού Επιθεωρητή ή του αρμόδιου Προϊσταμένου Περιφερειακής Διεύθυνσης Εργασίας, για χρονικό διάστημα μέχρι της πλήρους συμμόρφωσης του εργοδότη και της άρσης των παραβάσεων. Η εκτέλεση των διοικητικών κυρώσεων προσωρινής και οριστικής διακοπής γίνεται από την αρμόδια αστυνομική αρχή.»

Άρθρο 38

Καταχώριση αλλαγής ή τροποποίησης ωραρίου στο πληροφοριακό σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ»

1. Αντικαθίσταται η παρ. 1 του άρθρου 80 του ν. 4144/2013 που έχει ως εξής:

«1.Α. Κάθε αλλαγή ή τροποποίηση του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας εργαζομένων, καθώς και η νόμιμη κατά την ισχύουσα νομοθεσία υπερωριακή απασχόληση καταχωρείται υποχρεωτικά πριν την έναρξη πραγματοποίησής της στο Ειδικό Βιβλίο τροποποίησης ωραρίου εργασίας και υπερωριών που τηρείται από τον εργοδότη, χωρίς να απαιτείται θεώρησή του από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΣΕΠΕ.

Β. Το Ειδικό Βιβλίο τροποποίησης ωραρίου εργασίας και υπερωριών ισχύει για όλες τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες εν γένει και μπορεί να τηρείται με τη μορφή ημερολογίου ή μηχανογραφημένων σελίδων, που φέρουν τα στοιχεία της επιχείρησης, εκμετάλλευσης ή του εν γένει εργοδότη και την ένδειξη «Ειδικό Βιβλίο τροποποίησης ωραρίου εργασίας και υπερωριών».

Γ. Το Ειδικό Βιβλίο τροποποίησης ωραρίου εργασίας και υπερωριών πρέπει να τηρείται στο χώρο εργασίας, να διατηρείται από τον εργοδότη επί μια πενταετία από τη συμπλήρωσή του και να τίθεται στη διάθεση των ελεγκτικών οργάνων, προς έλεγχο, οσάκις ζητείται.

Δ. Στο Ειδικό Βιβλίο τροποποίησης ωραρίου εργασίας και υπερωριών αναγράφονται σε ξεχωριστές στήλες:

- α) το ονοματεπώνυμο και η ειδικότητα του μισθωτού,
- β) η ώρα έναρξης και λήξης του ωραρίου εργασίας,
- γ) η τροποποίηση που επέρχεται στο ωράριο εργασίας,
- δ) η ημερομηνία πραγματοποίησης της τροποποίησης ή της υπέρβασης του νομίμου ωραρίου,
- ε) η ώρα έναρξης και λήξης της υπέρβασης του νομίμου ωραρίου,
- στ) η αιτία για την οποία πραγματοποιείται η υπερωριακή απασχόληση,
- ζ) η ημερομηνία χορήγησης αναπληρωματικής ανάπαυσης (ΡΕΠΟ), όπου απαιτείται,
- η) η υπογραφή του εργαζομένου.

Ε. Αν διαπιστωθεί, από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα, ότι έχει επέλθει τροποποίηση ωραρίου εργασίας εργαζομένου ή ότι εργαζόμενος απασχολείται υπερωριακώς χωρίς η τροποποίηση αυτή ή η υπερωριακή απασχόληση να έχουν καταχωρηθεί κατά τα ανωτέρω στο Ειδικό Βιβλίο τροποποίησης ωραρίου εργασίας και υπερωριών επιβάλλονται με πράξη του αρμόδιου οργάνου, σε βάρος του εργοδότη, κυρώσεις, σύμφωνα με τα άρθρα 24 και 28 του ν. 3996/2011, όπως ισχύουν. Κάθε αλλαγή ή τροποποίηση του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας, καθώς και η υπερωριακή απασχόληση εργαζομένου είναι νόμιμες μόνον εφόσον καταγραφούν στο Ειδικό Βιβλίο τροποποίησης ωραρίου εργασίας και υπερωριών.

ΣΤ. Ο εργοδότης υποχρεούται να γνωστοποιεί στο ΣΕΠΕ ηλεκτρονικά, στο πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, «ΕΡΓΑΝΗ», εντός του πρώτου δεκαπενθημέρου κάθε μήνα, το σύνολο των νομίμων, σύμφωνα με τα παραπάνω, υπερωριών, που πραγματοποιήθηκαν, ανά εργαζόμενο, κατά τον προηγούμενο μήνα. Σε περίπτωση μη τήρησης της υποχρέωσης αυτής επιβάλλονται από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα, σε βάρος του εργοδότη, κυρώσεις, σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 3996/2011, όπως ισχύει.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας δύναται να ρυθμίζεται κάθε όρος και αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσης. Από την έναρξη ισχύος της παρούσης κάθε άλλη αντίθετη διάταξη παύει να ισχύει.»

2. Καταργείται η παρ. 1 του άρθρου 55 του ν. 4310/2014 (Α' 258) που έχει ως εξής:

«1.Α. Σε περίπτωση αλλαγής ή τροποποίησης του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας, ο εργοδότης υποχρεούται να καταχωρίσει στο Πληροφοριακό Σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ» της υποπαραγράφου ΙΑ.3 της παραγράφου Ι.Α. του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α' 107) συμπληρωματικούς πίνακες προσωπικού ως προς τα μεταβληθέντα στοιχεία, το αργότερο ως και την ίδια ημέρα της ημέρας αλλαγής ή τροποποίησης του ωραρίου ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας και σε κάθε περίπτωση πριν την ανάληψη υπηρεσίας από τους εργαζόμενους. Από τη δημοσίευση του παρόντος κάθε αντίθετη διάταξη καταργείται.

Β. Το Ειδικό Βιβλίο Υπερωριών του άρθρου 80 του ν. 4144/2013 (Α' 88) διατηρείται.»

Άρθρο 39

Ηλεκτρονική αναγγελία του απασχολούμενου προσωπικού επί εκτέλεσης οικοδομικής εργασίας ή τεχνικού έργου

Αντικαθίσταται το άρθρο 33 του ν. 1836/1989 (Α' 79) που έχει ως εξής:

«Άρθρο 33

Βιβλία ημερήσιων δελτίων σε οικοδομικά και τεχνικά έργα

1. Με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να καθιερώνεται η τήρηση βιβλίου ημερήσιων δελτίων απασχολούμενου προσωπικού, στο οποίο αναγράφονται οι απασχολούμενοι σε επιχειρήσεις και εργασίες οικοδομικών και τεχνικών έργων καθώς και σε άλλες επισκευαστικές επιχειρήσεις και εργασίες. Με τις υπουργικές αποφάσεις καθορίζεται ο τύπος του βιβλίου, τα στοιχεία που περιλαμβάνει, ο υπόχρεος για την τήρηση, οι

ειδικότερες ρυθμίσεις για την περίπτωση απασχολούμενων με σύμβαση έργου, όπως και κάθε άλλη χρήσιμη λεπτομέρεια στην εφαρμογή αυτών των μέτρων.

2. Η τήρηση βιβλίου ημερήσιων δελτίων αντικαθιστά τη θεώρηση και ανάρτηση πίνακα ωρών εργασίας προσωπικού.

3. Σε κάθε υπόχρεο, που από δόλο ή αμέλεια δεν προμηθεύεται, δεν θεωρεί, δεν τηρεί, τηρεί ελλιπώς ή αναληθώς, δεν υποβάλλει εμπρόθεσμα στις αρμόδιες αρχές ή δεν επιδεικνύει για οποιοδήποτε λόγο στα αρμόδια όργανα ελέγχου το υποχρεωτικό γι' αυτόν βιβλίο των ημερήσιων δελτίων απασχολούμενου προσωπικού, επιβάλλεται πρόστιμο, για κάθε παράβαση, από πενήντα χιλιάδες (50.000) μέχρι τετρακόσιες χιλιάδες (400.000) δραχμές. Το πρόστιμο επιβάλλεται με αιτιολογημένη πράξη του αρμόδιου προϊσταμένου της Επιθεώρησης Εργασίας, μετά από γνώμη της μικτής επιτροπής ελέγχου, εάν αυτή έχει επιληφθεί, εισπράτεται δε υπέρ του Ο.Α.Ε.Δ., από τις αρμόδιες τοπικές της έδρας της επιχείρησης δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε. Η πράξη του προϊσταμένου αποτελεί εκτέλεση τίτλου είσπραξης δημοσίου εσόδου, όταν είναι τελεσίδικη. Ο υπόχρεος, ητον οποίο επιβάλλεται το πρόστιμο, δικαιούται να προσφύγει στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια, μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση σ αυτόν της πράξης επιβολής προστίμου. Η προσφυγή κηρύσσεται από το δικαστήριο απαράδεκτη, εάν από την κατάθεσή της στη γραμματεία του δικαστηρίου δεν κοινοποιηθεί μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες στην αρχή που επέβαλε το πρόστιμο.

4. Πέρα από τις διοικητικές κυρώσεις, που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος, επιβάλλονται και οι ποινικές κυρώσεις, που προβλέπονται από το άρθρο 458 του Ποινικού Κώδικα.»

Άρθρο 41

Αποκλεισμός από δημόσιες συμβάσεις και χρηματοδοτήσεις λόγω παραβάσεων της εργατικής νομοθεσίας

Καταργείται η παρ. 2 του άρθρου 24 του ν. 3996/2011 που έχει ως εξής:

«2. Η επιβολή σε βάρος του εργοδότη δύο ή περισσότερων πράξεων επιβολής προστίμου κατ'εφαρμογή του παρόντος άρθρου για παραβάσεις της εργατικής νομοθεσίας που χαρακτηρίζονται ως «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, μέσα σε χρονικό διάστημα τριών ετών πριν από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή προσφοράς στο πλαίσιο διαγωνισμού για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης επιφέρει, πέραν των λουπών διοικητικών κυρώσεων, τον αποκλεισμό του εργοδότη από τη σύναψη της δημόσιας σύμβασης, με απόφαση της εκάστοτε αναθέτουσας αρχής. Ειδικά στην περίπτωση των εταιρειών παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 68 του ν. 3863/2010.»

Άρθρο 44

Τροποποίηση του άρθρου 5 του π.δ. 240/2006

Αντικαθίσταται το πρώτο εδάφιο του άρθρου 5 του π.δ. 240/2006 που έχει ως εξής:

«Άρθρο 5

(Άρθρο 5 της Οδηγίας)

Ενημέρωση και διαβούλευση βάσει συμφωνίας

«Οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν, στο κατάλληλο επίπεδο, συμπεριλαμβανομένου του επιπέδου της επιχείρησης ή της εγκατάστασης, να καθορίζουν ελεύθερα και οποτεδήποτε, μέσω συμφωνίας, τις πρακτικές λεπτομέρειες ενημέρωσης και διαβούλευσης των εργαζομένων. Οι συμφωνίες αυτές και οι συμφωνίες, που υφίστανται κατά την 23.3.2005, καθώς και οποιεσδήποτε μεταγενέστερες ανανεώσεις αυτών, μπορούν να προβλέπουν, τηρουμένων των αρχών που αναφέρονται στο άρθρο 1 του παρόντος διατάγματος και υπό τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς της ισχύουσας νομοθεσίας, διατάξεις διαφορετικές από αυτές του άρθρου 4.»

Άρθρο 51

Τροποποίηση του άρθρου 71 του Εισαγωγικού Νόμου του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

Αντικαθίσταται το άρθρο 71 του Εισαγωγικού Νόμου του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας που έχει ως εξής:

«Άρθρο 71

Στις εργατικές διαφορές δεν καταβάλλεται το κατά το νόμο ΓΠΟΗ'/1912 (ΦΕΚ Α' 3), όπως ήδη ισχύει, δικαστικό ένσημο, για το μέχρι του ποσού της εκάστοτε και καθ' ύλην αρμοδιότητας του ειρηνοδικείου αίτημα της αγωγής. Στις περιπτώσεις εργατικών διαφορών, για τις οποίες καταβάλλεται δικαστικό ένσημο, αυτό καθορίζεται σε ποσοστό τέσσερα τοις χιλίοις (4%) επί της αξίας του αντικειμένου της αγωγής ή άλλου δικογράφου που υποβάλλεται σε οποιοδήποτε δικαστήριο του Κράτους και υπόκειται σε δικαστικό ένσημο κατά τις οικείες διατάξεις.»

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Άρθρο 52

Χορήγηση βοηθήματος και ενίσχυση της απασχόλησης των αυτοτελώς και ανεξαρτήτως απασχολουμένων

Τροποποιείται η παρ. 2 του ν. 3986/2011 (Α' 152) που έχει ως εξής:

«2. α) Συνιστάται στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) Ειδικός Λογαριασμός Ανεργίας υπέρ των Αυτοτελώς και Ανεξαρτήτως Απασχολουμένων, ο οποίος αποτελείται από δυο κλάδους, που λειτουργούν με πλήρη

οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια. Ο πρώτος κλάδος καλύπτει ασφαλισμένους στον ΟΑΕΕ και το ΕΤΑΠ-ΜΜΕ και ο δεύτερος ασφαλισμένους του ΕΤΑΑ. Σκοπός του λογαριασμού είναι η χορήγηση βοηθήματος σε περιπτώσεις αποδεδειγμένης διακοπής του επαγγέλματος και για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών μηνών. Για τους ασφαλισμένους του ΕΤΑΑ, ως διακοπή επαγγέλματος θεωρείται και το εισόδημα που δεν υπερβαίνει το 1/2 της 1ης ασφαλιστικής κατηγορίας, κατά το προηγούμενο της υποβολής της αίτησης έτος, υπό τον πρόσθετο όρο ότι το τελευταίο 8μηνο προ της υποβολής της αίτησης δεν έχουν ασκήσει καμία επαγγελματική δραστηριότητα (περίοδος αναμονής).

β) Από 1.8.2011 θεσπίζεται μηνιαία εισφορά ύψους δέκα (10,00) ευρώ που καταβάλλεται από τους ασφαλισμένους - αυτοτελώς και ανεξάρτητα απασχολούμενους των Ασφαλιστικών Οργανισμών ΟΑΕΕ, ΕΤΑΑ, ΕΤΑΠ-ΜΜΕ υπέρ του αντίστοιχου κλάδου. Η εισφορά βεβαιώνεται και εισπράττεται από τα οικεία ταμεία μαζί με τις λοιπές εισφορές και αποδίδεται στον Ο.Α.Ε.Δ. μέχρι το τέλος του μεθεπόμενου μήνα από το μήνα που καταβάλλεται. Οι εισφορές που αναλογούν στο χρονικό διάστημα από 1.1.2011 έως 31.7.2011 κατανέμονται ισόποσα και συνεισπράττονται με τις εισφορές των επόμενων μηνών του έτους 2011. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας μετά γνώμη των Διοικητικών Συμβουλίων των αρμόδιων οργανισμών και γνώμη του ΣΚΑ καθορίζονται και εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια για την απόκτηση της ιδιότητας του δικαιούχου, η διαδικασία, ο χρόνος, ο τόπος και ο τρόπος χορήγησης του βοηθήματος, το ύψος αυτού, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την απόδειξη των όρων και προϋποθέσεων χορήγησης του βοηθήματος, καθώς και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την καταβολή του, οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για την αναστολή ή της διακοπή της παροχής και κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος. Η προβλεπόμενη εισφορά των ασφαλισμένων του ΕΤΑΑ αποδίδεται στον Ο.Α.Ε.Δ. έως 31.12.2011 ανεξαρτήτως εάν αυτά τα ποσά έχουν εισπραχθεί μέχρι την ημερομηνία αυτή από το φορέα.»

1. Με αποφάσεις του Δ.Σ. του Ο.Α.Ε.Ε. μπορεί, συνεκτιμωμένης της όλης οικονομικής κατάστασης του Οργανισμού, να διατίθεται μέρος των ανωτέρω εισφορών για την εξυπηρέτηση των σκοπών του Ο.Α.Ε.Ε., εφόσον οι διαθέσιμοι πόροι του Λογαριασμού επαρκούν για την εξυπηρέτηση των υποχρεώσεών του.
2. Τα μέχρι της δημοσίευσης της παρούσας, διατεθέντα κατά το προηγούμενο εδάφιο ποσά, αποδίδονται αναδρομικά από την ισχύ τους, εντός δεκαπέντε (15) ετών σε ετήσιες δόσεις, αρχής γενομένης από 1.1.2015. Για τα πέντε (5) πρώτα έτη η ετήσια δόση ανέρχεται σε 4% του συνολικού ύψους της οφειλής ενώ για τα επόμενα δέκα (10) έτη η ετήσια δόση ανέρχεται σε 8% του συνολικού ύψους της οφειλής.
3. Τα μετά τη δημοσίευση της παρούσας, διατιθέμενα κατά το πρώτο εδάφιο ποσά, αποδίδονται από τον ΟΑΕΕ στον οικείο Λογαριασμό εντός δέκα (10) ετών από το χρόνο έναρξης της υποχρέωσης καταβολής τους.»

Άρθρο 54

Τροποποίηση του άρθρου 35 του ν. 4144/2013

Αντικαθίσταται η παρ. 3 του άρθρου 35 του ν. 4144/2013 που έχει ως εξής:

«3. Ο Ο.Α.Ε.Δ. απαλλάσσεται από την καταβολή κάθε είδους τελών για την εγγραφή στο Εθνικό Κτηματολόγιο εμπραγμάτων δικαιωμάτων του Ο.Ε.Κ. που περιέρχονται σε αυτόν.»

Άρθρο 56

Τροποποίηση του άρθρου 30 του ν. 3918/2011 (Α' 31)

Αντικαθίσταται η περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 30 του ν. 3918/2011 (Α' 31) που έχει ως εξής:

«α. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, ύστερα από πρόταση του Δ.Σ. του Ε.Ο.Π.Υ.Υ., συγκροτούνται Πρωτοβάθμιες και Δευτεροβάθμιες Υγειονομικές Επιτροπές για την

παραπομπή σε αυτές θεμάτων υγειονομικής περίθαλψης, πιστοποίησης νόσου που επιφέρει ανικανότητα για εργασία, χαρακτηρισμό ατυχημάτων ως εργατικών ή μη, καθώς και κρίσης ικανότητας προς εργασία για την υπαγωγή στην προαιρετική ασφάλιση, με τις οποίες ορίζονται η συγκρότηση, οι αρμοδιότητές τους, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια που αφορά τη λειτουργία τους. Προκειμένου για κρίση περί χαρακτηρισμού των ατυχημάτων ως εργατικών ή μη στις επιτροπές (Πρωτοβάθμιες και Δευτεροβάθμιες) συμμετέχουν ένας Δικηγόρος από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., καθώς και ένας Επιθεωρητής Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία ΠΕ του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας, με τον αναπληρωτή του που ορίζονται από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Κατά των αποφάσεων αυτών των Πρωτοβάθμιων Υγειονομικών Επιτροπών χωρεί ενδικοφανής προσφυγή ενώπιον της Δευτεροβάθμιας Υγειονομικής Επιτροπής. Δικαίωμα προσφυγής έχουν οι ασφαλιστικοί φορείς, οι εργοδότες, ο εργαζόμενος και κάθε τρίτος που έχει έννομο συμφέρον. Η προσφυγή ασκείται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης της Πρωτοβάθμιας Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 19 του ισχύοντος Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45). Η διαδικασία χαρακτηρισμού ατυχημάτων ή παθολογικών επεισοδίων ως εργατικών εφαρμόζεται και στις εκκρεμούσες υποθέσεις που δεν έχουν χαρακτηριστεί και οι σχηματισθέντες φάκελοι με όλα τα στοιχεία τους διαβιβάζονται από τους ασφαλιστικούς φορείς, οι οποίοι δεν έχουν τη σχετική αρμοδιότητα, στις αναφερόμενες στο παρόν άρθρο υγειονομικές επιτροπές προκειμένου να εισαχθούν κατά προτεραιότητα για χαρακτηρισμό στην Πρωτοβάθμια Υγειονομική Επιτροπή του παρόντος.»

Άρθρο 76

1. Αντικαθίσταται το άρθρο δεύτερο του ν. 4074/2012 (Α' 88) που έχει ως εξής:

«Άρθρο δεύτερο

Οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 27 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες δεν εφαρμόζονται ως προς την εργασία και απασχόληση στις ένοπλες δυνάμεις και στα σώματα ασφαλείας όσον αφορά σε διαφορετική μεταχείριση λόγω αναπηρίας σχετικής με την Υπηρεσία, όπως προβλέπεται στη διάταξη του άρθρου 8 παρ. 4 του ν. 3304/2005 για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης η οποία υιοθετήθηκε σύμφωνα με τα άρθρα 3 παράγραφος 4 και 4 της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2000 (ΕΕL 303 της 2.12.2000) για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία.»

2. Καταργείται το άρθρο τρίτο του ν. 4074/2012 που έχει ως εξής:

«Άρθρο τρίτο

Με απόφαση του Πρωθυπουργού ορίζεται στην κυβέρνηση, σύμφωνα με το άρθρο 33 παρ. 1 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, σημείο αναφοράς για την παρακολούθηση εφαρμογής της Σύμβασης και συντονιστικός μηχανισμός για τη διευκόλυνση των σχετικών με αυτή δράσεων.»

Άρθρο 117

Καταργείται το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 και η παρ. 5 του άρθρου 111 του ν. 4387/2016 (Α'85), που έχουν ως εξής:

«2. Με σκοπό την απρόσκοπτη συμμετοχή όλων των μελών του νομικού προσώπου στη δράση του μπορεί να δημιουργούνται Περιφερειακά και Τοπικά Τμήματα, σε ολόκληρη την επικράτεια με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης. Η σύσταση των Περιφερειακών/Τοπικών Τμημάτων γίνεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.»

«5. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Υγείας και Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, καθορίζονται οι κατηγορίες των μελών του ΣΚΛΕ, οι

διαδικασίες εγγραφής, οι πόροι και τα όργανα διοίκησης του Συνδέσμου, η σύσταση και λειτουργία των Περιφερειακών/Τοπικών Τμημάτων του ΣΚΛΕ, των οποίων ο τοπικού ενδιαφέροντος χαρακτήρας θα ρυθμιστεί με κοινή απόφαση των ίδιων ως άνω Υπουργών, η συγκρότηση, σύνθεση και λειτουργία των Πειθαρχικών Συμβουλίων, η σφραγίδα του Συνδέσμου, ο Κώδικας Δεοντολογίας των κοινωνικών λειτουργών, ο οποίος εγκρίνεται από τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, η Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή και οι θέσεις προσωπικού, περιουσιακά ζητήματα του Συνδέσμου και γενικώς κάθε θέμα συναφές με τη λειτουργία του ΣΚΛΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.»